

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

Qo'ng'ir ishlar bo'yicha prorektor
T.S. Chapirov
08

**KORPORATSIYALARNI BOSHQARISHNI MOLIYAVIY
TEXNOLOGIYALARI**

FANI BO'YICHA

SILLABUSI

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Modul / FAN SILLABUSI
Bank-moliya xizmatlari fakulteti
60410400 – Moliya va moliyaviy
texnologiyalar ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Korporatsiyalarni boshqarishni moliyaviy texnologiyalari
Fan turi:	Tanlov fan
Fan kodi:	KB 2104
Yil:	4
Semestr:	7
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	44
Amaliy mashg'ulotlar	46
Laboratoriya mashg'ulotlar	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori	6
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	“Korporatsiyalarni boshqarishni moliyaviy texnologiyalari” fanini o'qitishning maqsadi - talabalarda korporativ tuzilmalar faoliyatini boshqarishda zamonaviy usullardan foydalanish, korporativ moliyaviy boshqaruvning samarali yo'llarini aniqlash, korporativ boshqaruvning korxona moliyaviy barqarorligini ta'minlashdagi ahamiyatini yoritishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Moliya FINASC06
2	Moliyaviy risklar nazariyasi FINRIS06
3	Moliyaviy nazorat FINCON08

Ta'lim natijalari (TN)	
Bilimlar jixatidan:	
TN1	korporativ boshqaruvning vazifalari, tamoyillari va ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati;
TN2	korporativ boshqaruv tashkiliy tizimi xususiyatlari;

TN3	kompaniyalar faoliyatini samarali tashkil qilishda zamonaviy korporativ boshqaruvning roli va mulkdorlarning huquqini himoyalash haqida tasavvurga ega bo'lishi;
TN4	korporativ boshqaruv modellarining mazmuni;
TN5	aksiyadorlik mulkini boshqarishda direktorlar kengashining o'rini va roli. Ko'nikma jixatidan:
TN6	korporatsiyalarni boshqaruv organlari bilan munosabatlaridagi muammolar;
TN7	zamonaviy korporativ boshqaruv tamoyillarini va mulkdorlarning huquqlarini himoyalashni hisobga olgan holda kompaniya faoliyatini aniqlash;
TN8	O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida korporativ boshqaruvni rivojlantirish yo'llarini bilishi va ulardan foydalana olishi;
TN9	korporativ boshqaruv tamoyillari mexanizmini shakllantirish uchun qo'lay sharoitlarni ishlab chiqish;
TN10	korporativ boshqaruv tizimida direktorlar kengashining vazifalari, roli va o'rini aniqlash;
TN11	davlat qatnashadigan korxonalarda korporativ boshqaruvning xususiyatlarini farqlash;
TN12	korporativ boshqaruvda horijiy tajribalarni qo'llash.

Fan mazmuni		Soat
Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza(M)		
M1	Korporativ boshqaruvning nazariy asoslari	2
M2	Korporativ boshqaruvning zamonaviy uslublari va modellari	2
M3	Korporativ tuzilma sifatida aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatining tashkiliy asoslari	4
M4	Aksiyadorlik jamiyatlarida boshqaruv organlari	2
M5	Korporativ nizolarni oldini olish va manfaatlar to'qnashuvini samarali boshqarish	2
M6	Aksiyadorlik jamiyatlar faoliyat samaradorligini baholash	4
M7	Aksiyadorlik jamiyatlarida yirik bitim va ichki nazorat	2
M8	Korporativ boshqaruvda hisobdorlik, axborotlarni oshkor etish va shaffoflik	2
M9	Minoritar aksiyadorlar va ularning huquqlarini ta'minlash	2
M10	Davlat ulushi mavjud korporativ tuzilmalarda korporativ boshqaruv	4
M11	Korporativ moliyaviy siyosat va uning asosiy yo'nalishlari	2
M12	Aksiyalarni ochiq obuna tartibida joylashtirish operatsiyalarini tashkil etish va o'tkazish	4
M13	Korporativ birlashish va qo'shib olishlarning zamonaviy yo'nalishlari	2

M14	Korporativ birlashmalar va ularda korporativ boshqaruv mexanizmi	4
M15	Korporativ boshqaruvda dividend siyosat	2
M16	Korporatsiyalarga raqamli texnologiyalardan foydalanishning xususiyatlari	2
M17	Korporatsiyalarga ахборот-коммуникация технологияларини жалб қилиш имкониятлари	2
	Jami	44
	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Korporativ boshqaruvning nazariy asoslari	2
A2	Korporativ boshqaruvning zamonaviy uslublari va modellari	2
A3	Korporativ tuzilma sifatida aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatining tashkiliy asoslari	4
A4	Aksiyadorlik jamiyatlarida boshqaruv organlari	2
A5	Korporativ nizolarni oldini olish va manfaatlar to'qnashuvini samarali boshqarish	2
A6	Aksiyadorlik jamiyatlar faoliyat samaradorligini baholash	4
A7	Aksiyadorlik jamiyatlarida yirik bitim va ichki nazorat	2
A8	Korporativ boshqaruvda hisobdorlik, axborotlarni oshkor etish va shaffoflik	2
A9	Minoritar aksiyadorlar va ularning huqularini ta'minlash	2
A10	Davlat ulushi mavjud korporativ tuzilmalarda korporativ boshqaruv	4
A11	Korporativ moliyaviy siyosat va uning asosiy yo'nalishlari	2
A12	Aksiyalarni ochiq obuna tartibida joylashtirish operatsiyalarini tashkil etish va o'tkazish	4
A13	Korporativ birlashish va qo'shib olishlarning zamonaviy yo'nalishlari	2
A14	Korporativ birlashmalar va ularda korporativ boshqaruv mexanizmi	4
A15	Korporativ boshqaruvda dividend siyosat	2
A16	Korporatsiyalarga raqamli texnologiyalardan foydalanishning xususiyatlari	2
A17	Korporatsiyalarga ахборот-коммуникация технологияларини жалб қилиш имкониятлари	2
	Jami	46

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratilgan soat
MT1	Korporativ boshqaruvning nazariy asoslari	3
MT2	Korporativ boshqaruvning zamonaviy uslublari va modellari	3

MT3	Korporativ tuzilma sifatida aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatining tashkiliy asoslari	3
MT4	Aksiyadorlik jamiyatlarida boshqaruv organlari	3
MT5	Korporativ nizolarni oldini olish va manfaatlar to'qnashuvini samarali boshqarish	3
MT6	Aksiyadorlik jamiyatlar faoliyat samaradorligini baholash	3
MT7	Aksiyadorlik jamiyatlarida yirik bitim va ichki nazorat	3
MT8	Korporativ boshqaruvda hisobdorlik, axborotlarni oshkor etish va shaffoflik	3
MT9	Minoritar aksiyadorlar va ularning huqularini ta'minlash	3
MT10	Davlat ulushi mavjud korporativ tuzilmalarda korporativ boshqaruv	3
MT11	Korporativ moliyaviy siyosat va uning asosiy yo'nalishlari	3
MT12	Aksiyalarni ochiq obuna tartibida joylashtirish operatsiyalarini tashkil etish va o'tkazish	3
MT13	Korporativ birlashish va qo'shib olishlarning zamonaviy yo'nalishlari	3
MT14	Korporativ birlashmalar va ularda korporativ boshqaruv mexanizmi	3
MT15	Korporativ boshqaruvda dividend siyosat	3
MT16	O'zbekiston Respublikasida aksiyadorlik jamiyatlarini qayta tashkil etishning huquqiy asoslari.	3
MT17	Aksiyadorlik jamiyatlarning tugatilishi.	3
MT18	O'zbekistonda aksiyalarni ochiq obuna tartibida joylashtirish amaliyotini samarali tashkil etish masalalari.	3
MT19	Oltin aksiya amaliyotining korporativ boshqaruv jarayonida o'ziga xos xususiyatlari.	3
MT20	Davlatning «oltin aksiya»dan foydalanish tartibi.	3
MT21	Davlat mulkining xususiylashtirish orqali korporativ boshqaruvda davlat ishtirokini kamaytirish masalalari.	3
MT22	Jahon bankining biznesni yuritish indeksida minoritar aksiyadorlar huquqlarini himoya qilish darajasi va uni hisoblash metodikasi.	3
MT23	Jamiat faoliyatidagi muhim faktlar, ularni oshkor qilish va chop etish tartibi.	3
MT24	Jamiatning korporativ maslahatchisi.	3
MT25	Aksiyadorlik jamiyatlari ijro etuvchi organ faoliyati samaradorligini yakuniy baholash mezonlari.	3
MT26	Aksiyadorlik jamiyatlarida biznes samaradorligini baholash ko'rsatkichlarini tekshirish va ekspertizadan o'tkazish.	3
MT27	Korporativ nizolarda bankrotlik jarayonini qo'llash.	3
MT28	Hamkorlikda bo'lmagan qo'shilishlardan himoyalash.	3

MT29	Korporativ nizolarni bartaraf etishda huquqiy munosabatlarning ahamiyati.	3
MT30	Aksiyalarni maydalash va yiriklashtirish.	3
JAMI:		90

Asosiy adabiyotlar		
1	Korporativ boshqaruv [Matn]: darslik / S. Elmirzayev. – Toshkent: «ZEBO PRINT», 2021. – 476 b.	
2	Elmirzayev S. Korporativ moliya. Darslik / - T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. 364 bet.	
3	Elmirzayev S. Korporativ moliya. O’quv qo’llanma / O’RO va O’MTV TMI - T.: “Iqtisod-moliya”, 2015. 272 bet.	
4	Elmirzayev S., Ahmedov H. Korporativ moliya strategiyasi. Darslik / - T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. 192 bet.	
5	Saidov M. Korporativ nizolar: tushunchasi, turlari va ularni sudda ko’rishning o’ziga xos jihatlari. Amaliy qo’llanma / – Toshkent, 2019. – 196 b.	
6	Keasey K., Thompson S., Wright M. Corporate governance. Accountability, Enterprise and International comparison. 2005. India.	
Qo’shimcha adabiyotlar		
1	O’zbekiston Respublikasi “Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to’g’risida”gi Qonuni. 2014-yil 6-may.	
2	O’zbekiston Respublikasi “Qimmatli qog’ozlar bozori to’g’risida”gi Qonuni. 2015-yil 3-iyun.	
3	O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 4720-sonli “Aksiyadorlik jamiyatlarida zamonaviy korporativ boshqaruv uslublarini joriy etish chora-tadbirlari”gi Farmoni.	
INTERNET SAYTLARI:		
1	www.gov.uz - O’zbekiston Respublikasining hukumat portali.	
2	www.lex.uz - O’zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.	
3	www.mf.uz - O’zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi rasmiy sayti.	
4	www.cbu.uz - O’zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.	
5	www.stat.uz - O’zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo’mitasi rasmiy sayti.	
6	www.prezident.uz – O’zbekiston Respublikasi Prezidenti matbuot xizmati	
7	www.scopus.com – xalqaro ilmiy ma’lumotlar bazasi.	

Talabani fan bo’yicha o’zlashtirish ko’rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baxo olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

> fanning mohiyati va mazmunini tuluq yoritib olsa;

> fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul quymasa;

> fan buyicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bulsa;

> fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;

> berilgan savollarga aniq va lunda javob bera olsa;

> konspektga puxta tayyorlangan bulsa;

> mustaqil topshiriqlarni tuluq va aniq bajargan bulsa;

> fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlarni tuluq uzlashtirgan bulsa;

> fanga tegishli mavzulardan biri buyicha ilmiy maqola chop ettirgan bulsa;

> tarixiy jarayonlarni sharxlay bulsa;

b) 4 baxo olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

> fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yul quymasa;

> fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bulsa;

> fan buyicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o’quv dasturi doirisida bajarsa;

> fan buyicha berilgan savollarga gugri javob bera olsa;

> fan buyicha konspektini puxta shakllantirgan bulsa;

> fan buyicha mustaqil topshiriqlarni tuluq bajargan bulsa;

> fanga tegishli konunlar va boshqa me’yoriy hujjatlarni uzlashtirgan bulsa.

v) 3 baxo olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

> fan haqida umumiy tushunchaga ega bulsa;

> fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul quyilsa;

> bayon qilish ravon bulmasa;

> fan buyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

> fan buyicha matn puxta shakllantirilmagan bulsa.

g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

> U fan buyicha mashgulotlarga tayorgarlik kurilmagan bulsa;

> fan buyicha mashgulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bulmasa;

> U fan buyicha matnlarni boshqalardan kuchirib olganligi sezilib tursa;

> fan buyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yul quyilgan bulsa;

> fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

> fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.

0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,

70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

FAN O'QITUVCHISI TO'G'IRISIDA MA'LUMOT

Muallif:	Ernazarov Nuriddin Elamonovich iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	n.ernazarov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, "Moliya" kafedrası
Taqrizchilar:	I.Salamov – SamVMI "Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi" kafedrası dotsenti, i.f.n. O.X.Oqbo'tayev - Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29
08 dagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ S-02-14/1)

Mazkur Sillabus "Moliya" kafedrasining 2024 yil 26 avgust dagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan maqullangan.

O'quv-uslubiy boshqarmasi boshlig'i

I.E.Shodmonov

Fakultet dekani

G.M.Pardayev

Kafedra mudiri

J.R.Zaynalov

Tuzuvchi

N.E.Ernazarov